

ÇANKAYA BELEDİYESİ ENGELSİZ İŞ YERİ SERTİFİKASI

BAŞVURU ŞARTLARI

NİSAN 2014

ÇANKAYA BELEDİYESİ “ENGELSİZ İŞ YERİ” TEŞVİK UYGULAMASI

1. UYGULAMANIN KONUSU

Bu uygulama, kamunun kullanımına açık iş yerlerine engelli bireylerin bağımsız olarak erişebilirliğinin sağlanmasına yönelik düzenlemeleri teşvik etmektedir.

2. UYGULAMANIN AMACI

Engellilerin ve diğer hareket kısıtlılığı bulunan kişilerin fiziksel çevrede karşılaştığı çok sayıda engel, bu kişilerin toplum yaşamına katılımını sınırlamaktadır. İş yerlerinin ve kamuya açık binaların büyük bölümü engellilerin bağımsız olarak erişimine olanak tanımamaktadır. Oysa her türlü yaşama ve çalışma alanına, konutlara, işyerlerine, kamusal binalara ve diğer yapılara ulaşabilmek, fiziksel çevrenin temel özelliği olmasının yanı sıra başlıca insan hakkıdır. Dolayısıyla mevcut durum herkes için ulaşılabilir bir çevreyi olanaklı kılmamakta, aynı zamanda ciddi bir insan hakkı ihlali yaratmaktadır. Kamuya açık tüm mekânların ve iş yerlerinin erişilebilir olması, hem iş yeri açılışlarıyla ilgili mevzuat, hem de Özürlüler Kanunu ile yasal bir gereklilik haline gelmiş olmasına rağmen iyileşmelerin çok sınırlı olduğu, erişilebilirlikle ilgili ölçü ve standartlara uyulmadığı görülmektedir.

Çankaya Belediyesi, kamunun kullanımına açık iş yerlerinin engelli kişiler için erişilebilir olmasının önemine kamuoyunun dikkatini çekmek ve konu hakkında duyarlılık sağlamak amacıyla bir teşvik uygulaması düzenlemektedir. Bu uygulama ile engellilerin erişimi için gerekli düzenlemeleri yapan işyerlerine “**Engelsiz İş yeri Sertifikası**” ve logosu verilecektir.

3. DEĞERLENDİRMEDE GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULACAK HUSUSLAR

Sertifika için başvuran iş yerlerinin dikkat etmesi gereken öncelikli konu, iş yerinin bahçe kapısından başlamak üzere müşterilerin kullanımına ayrılmış yerlerde **engelli bireylerin ayrımcılık duygusu yaşamadan ve başkasının yardımına ihtiyaç duymadan** mekânı kullanabilmesidir. Düzenlemelerde standartlara uygunluk, kullanılan malzemenin doğruluğu, dolaşım alanlarında gerekli yönlendirme ve işaretlemelerin yapılmış olması ile yaratıcı çözümler başarı değerlendirmesinde önemle dikkate alınacaktır. Erişilebilirlik düzenlemeleri ile ilgili ölçü ve nitelikler için başvuru şartları ekinde bulunan “Erişilebilirliği Sağlamaya Yönelik Makul Düzenleme Ölçütleri” isimli kılavuzdan (Ek-1) yararlanılabilir. **Mevcut binalarda** tadilat yapma güçlükleri ve bazı aşılamayacak mekânsal kısıtlılıklar olabileceği göz önüne alınarak, iş yerlerinden birebir standartlara uyma koşulu aranmayabilecek, ancak **erişilebilirlik için azami bir çabanın gösterilmesi** beklenmektedir.

4. BAŞVURU VE İLETİŞİM

Bu uygulamaya Çankaya Belediyesi sınırları içerisinde bulunan iş yerlerinin sahiplerinin ya da yetkilendirdiği temsilcilerinin başvurması gerekmektedir.

Başvurmak isteyen iş yerleri, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Engelliler Hizmet Birimine isim ve adres kaydı yaptırmalıdır.

Çankaya Belediyesi

Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Engelliler Hizmet Birimi

Adres: Ziya Gökalp Caddesi No: 11 Kat: 10 Kızılay/ANKARA

Telefon: 0 312 458 89 00 – 1809

Faks: 0 312 458 89 90

Web Adresi: <http://www.cankaya.bel.tr/>

e-posta: engellilerhizmetbirimi@hotmail.com

5. BAŞVURU İÇİN GEREKENLER

Başvuran iş yerleri, sunacakları düzenlemeleri bir dosya halinde teslim etmeleri istenmektedir.

İş yerine dışarıdan yaklaşımdan, içerideki her türlü dolaşıma kadar yapılmış olan düzenlemeler detaylı bir şekilde fotoğraflanarak dosyaya eklenmelidir.

Kullanılacak fotoğraflar açık, net, renkli ve uygun boyutlarda olmalı, yazılı anlatım ile desteklenmelidir.

Raporda, işyerine dışarıdan ulaşım/erişim, otopark, bina önü ve ana giriş, giriş kapısı, merdivenler ve asansörler, rampalar, tuvaletler, balkon ve teraslar, yönlendirmeyi ve yol bulmayı sağlayan işaretlemeler ve uyarıcılar, sinema, tiyatro, konferans salonu gibi izleyici bölümü bulunan iş yerlerine ait mekânsal düzenlemelerle ilgili bilgiler bulunmalıdır.

Bunun dışında erişilebilirliği sağlamaya yönelik iş yerine özel düzenlemeler var ise bunlar da eklenmelidir.

ERİŞİLEBİLİRLİĞİ SAĞLAMAYA YÖNELİK MAKUL DÜZENLEME ÖLÇÜTLERİ

Aşağıda genel olarak erişilebilir bir işyeri için hangi düzenlemelerin olması gerektiğine dair ölçütler özet olarak yer almaktadır. Ayrıntılı ve kapsamlı düzenlemeler için ulusal ve uluslararası standartlardan yararlanılmalıdır:

1. Otopark:

- Engelli kişilerin kullandığı araçlar için bina girişine en yakın yerde otopark alanı ayrılmalıdır. Park yeri, binaya erişimde güvenli bir yolla bütünleşik biçimde olmalıdır.
- Otopark, mümkünse kar ve buz gibi hava koşullarından korunmuş olmalıdır.
- Park etmiş araçtan yaya yoluna erişimde taşıtların arasından geçilmemeli, trafikle kesişme olmaksızın doğrudan erişime imkân sağlanmalıdır.
- Engelliler için ayrılmış tek park yeri varsa genişliği en az 400 cm. uzunluğu 600 cm. olmalıdır. Birden fazla engelli aracı otopark yeri bulunuyorsa genişliği en az 250 cm. olmalıdır.

2. Bina önü ve ana giriş:

- Zemin katta ve bağımsız girişi olan işyerleri için, bahçe yolu/ bina önü yaya yolları üzerinde ve bina ana girişinde basamak olmamalıdır. Zorunlu olarak kot farkı ya da merdiven bulunan yerlerde rampa yapılmalıdır. Yapılacak rampalar en fazla %8 eğimde, en az 100 cm genişliğinde, kaymaz malzemeden standartlara uygun özelliklerde olmalıdır. Bahçe kullanımı olan işyerinin önündeki yer döşemesi ıslak ve kuru durumda iken kaymaz özellikte olmalıdır.

3. Giriş kapısı:

- Bina ana giriş kapısının net geçiş genişliği en az 100 cm olmalıdır. İç kapı genişlikleri en az 90 cm olmalıdır. İşyeri ana giriş kapısında ve iç kapılarda eşik bulunmamalıdır.
- İşyeri giriş kapısı cam malzemeden yapılmışsa, az görenlerin kapıyı fark etmeleri için 1,50 metre yükseklikte sarı ya da kırmızı renkte şerit bulunmalıdır.
- Kapı kolları kolay kavranabilecek özellikte olmalıdır. Kavrama sorunu olan ve döndürme hareketini yapamayacak durumda olan yaşlılar, el rahatsızlığı olanlar ve çocuklar için “L” biçiminde kapı kolları veya “U” biçiminde kulplar kullanılmalıdır.
- Dış kapılar zorlanmadan açılabilir nitelikte yapılmalıdır.
- Döner kapılardan kaçınılmalıdır. Döner kapı var ise mutlaka menteşeli veya fotoselli bir ulaşılabilir giriş kapısı da bulunmalıdır.

4. Merdivenler ve asansörler:

- Asansör koşulu olan binalarda yapılacak asansör kabininin dar kenarı 120 cm. ve derinliği 150 cm.den az olmamak koşulu ile kapı genişliği en az 90 cm. olmalıdır. Asansöre ulaşan yol üzerinde basamak ve merdiven olmamalıdır.
- İşyeri içindeki merdivenlerin en az bir yanında kolay kavranabilecek özellikte ve 90 cm. yüksekliğinde küpeşte bulunmalıdır.
- Çağırma ve kontrol düğmeleri 90 cm. ile tercihen 110 cm. en fazla 137 cm. yükseklik sınırları içinde yerleştirilmelidir.
- Merdiven başlangıç ve bitişlerinde merdiven genişliğince hissedilebilir uyarıcı yüzey kullanılmalıdır.

5. Rampalar:

- Ulaşılabilir güzergâhta bulunan seviye farkları, erişilebilirliği sağlamak için rampalar ile düzenlenmelidir.
- Yapılacak rampalar en fazla %8 eğimde, en az 100 cm genişliğinde, kaymaz malzemeden standartlara uygun özelliklerde yapılmalıdır.
- Rampanın her iki tarafında korkuluk bulunmalıdır.
- Rampa yüzeylerinde sert, kaymayan (ıslak/kuru) ve mat malzemeler kullanılmalıdır.
- Küpeşteler kolayca kavranabilecek formda olmalıdır. Yere veya duvara emniyetle yük taşıyabilecek ve iletebilecek şekilde sağlam tutturulmalıdır.

6. Tuvaletler:

- Müşterilerin kullanımı için üç ve daha fazla tuvaleti bulunan işyerlerinde en az bir tuvalet engellilerin kullanımına uygun ölçü ve nitelikte düzenlenmelidir.
- Tuvalet kapısı dışı doğru açılacak ve eşiksiz olacak şekilde düzenlenmelidir.
- Engelsiz tuvaletlerde klozet kullanılmalı, klozetin her iki tarafında tutunma barları yapılmalıdır. Tutunma barları sağlam bir şekilde monte edilmelidir.
- Mevcutta bulunan lavabo, ayna, peçetelik ve sabunlukların yüksekliği engellilerin kullanımına uygun olarak ayarlanmalıdır.
- Klozet ve lavabo önünde tekerlekli sandalye kullananlar için yeterli hareket alanı bulunmalıdır.
- Tuvaletin yer döşemesi ıslak ve kuru durumda iken kaymaz malzemeden yapılmalıdır.
- Tuvalete ait kapı kolu, musluklar ve sifon kolu tek elle ve kavrama gerektirmeden kullanılacak nitelikte olmalıdır.

7. İşaretleme ve bilgilendirme:

- Oryantasyon sağlaması, yol bulmaya yardımcı olması ve yönlendirmeyi sağlaması açısından bina içi ve bina dışı erişiminde uygun aydınlatma, zıt renklendirmeler, hissedilebilir uyarıcı yüzeyler, görsel işaretlemeler ve uyarıcılar bulunmalıdır.
- İşyerinde sunulan hizmetle ilgili broşür, menü, vb. dokümanların ve yönlendiricilerin görme engelliler için kabartma yazı (Braille alfabesi) ile hazırlanması tavsiye edilmektedir.

9. İzleyici Bölümlü Mekanlar:

- Sinema, tiyatro, konferans salonu, vb. gibi izleyici bölümü bulunan işyerlerinin uygun noktalarında tekerlekli sandalyelilerin yanaşabileceği izleyici bölümleri ayrılmalıdır.
- İzleyici bölümü bulunan mekânlarda uygun akustik düzenlemeleri yapılmalı, uygun aydınlatma ve görsel zıtlık sağlanmalıdır. Yeterli genişlikte hareket alanı ve farklı oturma seçenekleri oluşturulmalıdır.

10. Mobilya yerleşimi ve dolaşım alanı:

- Yeme içme mekânları gibi masa sandalye ile hizmet sunan işyerlerinde yaya dolaşım alanlarında genişlik 85 cm'nin altına düşmemelidir.